

ÉTKEZÉSI ÍRÓ

Ültetés

szöveg: Jolsvai András, fotó: Sebestyén László

Szerintem az, hogy milyen jól érezzük magunkat egy étteremben, jelentős részben azon múlik, hol ülünk. Hiszen a legtöbb vendéglátóhelyen óriási különbségek mutatkoznak az egyes asztalok között. És az, ugye, egyáltalán nem mindegy, hogy megfagyunk-e vagy megsülünk, hogy ruhánk magába szívja-e a konyha minden illatát vagy sem, hogy tudunk-e szót váltani asztaltársunkkal vagy szavát sem értjük egész este (mert, mondjuk, a hangszóró mellett szorítottak helyet nekünk), vagy hogy bejuttunk-e a pincér látókörébe, s így megfelelő ritmusban jutunk-e a kívánt ételekhez vagy órákig üldögélhetünk éhesen, elfeledve, s ha egy fogvájóra vágynók két étkezés között, jobb, ha viszünk magunkkal.

Az tehát, hol ülünk, az egyik legfontosabb kérdés a gasztronómiában, mégsem törődünk vele eleget. Amikor telefonon vagy e-mailben asztalt rendelünk, föl sem merül bennünk, hogy részletes igénnyel éljünk – aztán nem győzünk csodálkozni, amikor megérkezvén, a legrosszabb asztalhoz deponálnak bennünket. Magam régóta küzdök e gyakorlat ellen. Ha olyan étterembe készülök, melynek belső tereit jól ismerem, elmondom pontosan a vágyott paramétereiket. Ha olyanba, ahol még nem jártam, kifagatom a személyzetet az adottságok-

ról, és úgy igyekszem a legjobb lehetőséget kidolgozni. De ha módom van rá, elmegyek és szemrevételezem a terepet, s a látottak alapján fogalmazom meg igényeimet.

Más kérdés, hogy gyakran ez sem elég. Egy-két évtizede még a betérő vendég dönthette el egy étteremben, hová akar ülni, ma már a vendéglők többségében a pincérek diktálnak. Elegánsabb helyeken már a bejáratnál megállítanak, s aztán a teremfőnök kíséri az általa kiválasztott asztalhoz – sorsod tehát az ő kezében van. Attól függ, hogy mit néz ki belőled. Persze, ilyenkor még meg lehet próbálkozni helyzetünk javításával, hogy jobban szeretnénk az asztal mellé vagy a kályha közelében, de legtöbbször udvarias elutasításban lesz részünk: az, sajnos, már foglalt. Hogy miért foglaltabb a mások foglalása, mint a miénk, arról ilyenkor hiába merengünk – ha csak nem akkora a pechünk, hogy rajtunk kívül tényleg mindenki visszatérő vendég, megszokott asztalokkal. Van egy idevágó történetem, ezt nagyon szeretem. A múlt század végén Prágában betértem az egyik belvárosi kocsmába. Délután három óra volt, az ivó épp akkor nyitott: rajtam és a csapason kívül senki nem tartózkodott a teremben. Körülnéztem, és leültem az egyik asztalhoz.

A pincér odajött, és udvariasan azt mondta: elnézést uram, ez a Slezák úr asztala. Bocsánat, mondtam, és átültem egy másikhoz. A pincér odalépett, és változatlan udvariassággal így szólt: elnézést uram, ez a Vavrinka úr asztala. És így ment ez, asztalról asztalra. Ez a Nedomansky úr, ez a Havelka úr, ez a Bednárík úr. Végül megkérdeztem, hová ülhet akkor egy turista náluk. – Sajnos, sehova – mondta a csapos. Elállodgáltam hát a söntés oldalában, egy korsó sörrel a kezemben, és néztem, ahogy érkeznek sorban az asztalok tulajdonosai, megkapják szokásos italukat, és jókedvűen átbeszélnek egymáshoz.

De manapság már a szerényebb éttermekben is eluralgott a pincérterror: amikor belépsz, rámutatnak egy asztalra, és ha nem tetszik, le is út, fel is út. Nehéz ilyenkor elmagyarázni a helyieknek, hogy mégiscsak mi volnánk a vendégek, hogy mégiscsak az volna a lényeg, hogy mi érezzük jól magunkat, ne ők, hogy mégse az legyen az elsődleges szempont, hogy nekik kézre essünk, lehetőleg egyetlen tömbben, de azért mégiscsak meg kellene próbálni. Különben esélyünk sincs.

Persze, van néhány ász a mi kabátujjunkban is. Mostanában, hogy olasz mintára elterjedtek a miniatúr asztalok, ahová két tányér is nehezen fér el, ha kétszemélyes asztalra vágyom, három főre rendelék asztalt – aztán azt mondom, a harmadik nem jött el. Mindenki tudja persze, hogy mi a helyzet, de ilyenkor a helyiek már kénytelenek lenyelni a békát.

Ha képesek átültetni, jobban tesszük, ha azonnal távozzunk. ●

